

Jøder i dagens Danmark.

Af Helena Munkedal Olsen
og Anna Ludmilla
Strømbæk Henriksen.
5560 Aarup.

Under 2. verdenskrig var jøderne forfulgt. Hitler mente at de var skyld i alt det dårlige der skete i verden, og han ville for hver en pris udrydde dem. Han manipulerede folk til at mene det samme som ham, og pludselig var alle imod jøderne. Men også lang tid før 2. verdenskrig blev jøder forfulgt og hadet. I gamle dage blev de blandt andet beskyldt for at være årsag til Pesten, kun på grund af, at de var anderledes. Deres

kendetegn var blandt andet den store næse.

Vi har spurgt en 8. klasse om deres syn på jødedommen. Det fremgår tydeligt, at der er rigtig mange, der tror at der findes mange jøder i Danmark uden, at de selv kender nogen jøder. Der findes ca. 5000 jøder i Danmark, men mange gættede på flere hundrede tusinde. Desuden mener mange af de unge, at jøderne kun er kendt for

deres kalot og fra 2. verdenskrig. Det viser tydeligt, at vi ikke ved meget om hvordan det går jøderne i dag. I et spørgeskema spurgte vi 8.b på Aarupskolen om blandt andet hvordan de tror jødernes hverdag ser ud i forhold til deres egen. 58 % procent mener at en jødes hverdag er ligesom deres egen.

”Vi har nogle regler for, hvad vi må spise. Vi

blander aldrig kød og mælk eller smør. Så sovs med masser af piskefløde er utænkeligt i det jødiske køkken.” siger Elias Ole Tetens Lund, formand for Dansk Israelsk Selskab for Fyn. Han er jøde her i Danmark. ”Når det bliver mørkt tænder jeg sabbatslysene og siger en velsignelse over dem. Når vi sætter os for at spise, har jeg ofte sunget nogle sange på hebraisk som har til hensigt at byde sabbatten velkommen. Mine børn er nu voksne og er flyttet hjemmefra; men i stilhed tænker jeg på dem og siger deres navne og deres børns navne og læser en velsignelse for dem.” siger han.

Vi spurgte også 8.klasse om de mener, at jøderne i Danmark, stadigvæk er mærket efter 2. verdenskrig, til det svarede mange, at de mener, at det kun er de ældste generationer. Ud fra spørgeskemaet kan vi se at 63 % mener, at den ældste generation stadigvæk er mærket efter krigen. ”Jeg har oplevet mennesker, der har fået deres liv ødelagt af 2. verdenskrig; men jeg har også oplevet et venskab med en person, der som voksen blev sendt i Kz-

lejren Theresienstadt sammen med sine forældre - og slap hjem og levede et liv i værdighed og med stort menneskeligt overskud.” siger Elias Ole Tetens Lund.

Elias fortæller om de grusomme vilkår for jøderne under og efter 2. verdenskrig. ”Mine naboers nærmeste familie i Wien blev sendt i Kz-lejr og myrdet der. Deres ejendom i Wien blev beslaglagt af nazisterne”. Han fortæller også hvordan nazisterne havde regler for hvem der skulle anses for at være jøder, ”De mente, at jøder tilhørte en særlig race som truede den tyske (”ariske”) race” siger han.

Tyskland indførte i 1935, som i nok ved, de såkaldte nürnberglove. Det var dem, der ophævede alle jøders tyske statsborgerskab. Det gjorde, at jødiske børn ikke længere havde lov til at gå i de samme skoler som de tyske børn. Ægteskaber mellem jøder og ikke-jøder blev forbudt: ”Det medførte at mange familier blev tvunget til at gå fra hinanden”, siger Elias. Han fortæller også at alle jøderne i Tyskland og i flere

af de tysk besatte lande, blev jøderne tvunget til, at gå med en stjerne, hvorpå der stod ”JUDE”. Derfor turde folk ikke længere, at omgås jøderne, i frygt for konsekvenserne. ”Nu har jeg fortalt nok om den modbydelige tid” siger Elias.

Hvis vi så kigger tilbage til 1948, hvor staten Israel blev grundlagt, som er den eneste jødiske stat i verden. Dengang var den europæiske jødedom udryddet, og dem, som havde overlevet fra Kz-lejrene ledte efter andre overlevende i Europa, men størstedelen rejste til Israel, for at kæmpe for dets overlevelse. Elias fortæller, at de jøder, der i forvejen boede i Israel næsten ikke kunne holde ud og høre på de overlevendes historie, ”de tænkte: lad os tænke på fremtiden.”

I dag lever vi så i et samfund hvor vi alle har forskellige holdninger og meninger om alt, dertil også religion, og det har vi altid gjort. Derfor er antisemitisme (had mod

jøder) ikke uundgåeligt. Vi spurgte Elias Ole Tetens Lund om han har været udsat for sådan et had her i Danmark: ”Personligt bor jeg i udkanten og møder ikke på gaden folk, der ved hvem jeg er. Men blandt mine venner har jeg personer, som er blevet drevet ud af det land, deres familie har boet i gennem generationer”.

så ond i det 20. århundrede – kan I måske også forstå, hvorfor jøder har lyst til at glemme og gå mere op i alt det, der er dejligt i tilværelsen” afslutter han med.

Så selvom jøder har været udsat for så meget had, igennem så lang tid, lever de i dag en hverdag nogenlunde svarende til

forskellige forpligtelser, og ting de må og ikke må. En af grundene til vi ikke hører så meget til jødedommen her i Danmark, er fordi jøderne er spredt ud over hele verden, og kun en lille del af dem lever her i landet.

”Historie betyder meget for jøder. Men da den har været

vores egen. Det der gør forskellen, er deres tro, hvor de ligesom i Islam har nogle